

AGUSTÍ COLOMINES

La guerra que ve o la naturalesa del conflicte

L'entrada d'un nou any gairebé sempre va precedida dels bons auguris que la gent es desitja a través de tots els mitjans, incloent-hi el correu electrònic. Però els missatges d'enguany, almenys molts dels que he rebut jo, anaven acompanyats de sentides expressions de temor pel possible adveniment d'una gran guerra mundial si els EUA es decideixen a atacar l'Iraq i, en altres casos, la felicitació es tornava denúncia de la tragèdia gallega arran del vessament de fuel del vaixell Prestige. Aquestes dues notícies, l'una encara incerta però l'altra incontestable, ens acompanyaran durant els primers mesos del 2003. Centrem-nos, però, en la que, de segur, s'esdevindrà aviat.

L'atac nord-americà contra l'Iraq serà fill directe dels fets de l'11-S, d'aquells tambors de guerra que ja van sonar per justificar la intervenció a l'Afganistan, que tanta tinta han fet córrer. No em vull enganyar, però, perquè així com he pogut detectar un malestar generalitzat per l'enrenou del Prestige, en canvi les opinions dels meus amics sobre la preparació de la guerra contra el règim iraquí són ben diverses. N'hi ha, és clar, que s'oposen per principis a una acció d'aquesta mena. Són aquests, a més, els que insisteixen en el rerefons econòmic d'una campanya que desvinculen per complet de la lluita internacional contra el terrorisme i la xarxa Al-Qaida. Hi ha d'altres que, d'entrada, es mofen d'aquests pretesos pacifistes perquè, a parer seu, no són altra cosa que la repetició del vell antiamericanisme de sempre d'una esquerra que repapieja d'ençà de la caiguda del Mur. Possiblement, ni els uns ni els altres tinguin raó.

Quan es parla d'intervencions armades internacionals cal anar amb cura, sobretot per no caure en contradiccions. Vull dir, per exemple, que és difícil justificar per què era lícit demanar, com jo mateix vaig fer, la intervenció de l'OTAN a l'ex-Iugoslàvia —amb el bombardeig de Belgrad inclòs—, al mateix temps que hom s'oposa als plans bèl·lics nord-americans a l'Iraq. Confesso que no em faria res una

intervenció internacional a Palestina, amb els nord-americans al capdavant, de la mateixa manera que no va incomodar-me que els EUA es convertissin en protagonistes, sense armes en aquest cas, del procés de pau a Irlanda del Nord. Per tant, que quedi clar, ni que sigui per salvar-me de la suada acusació d'antiamericanisme, que no sóc pacifista de mena. Servidor, com crec que també va fer Bertran Russell, pren una posició segons la naturalesa del conflicte i, sobretot, de l'objectiu que es persegueix. I és que és

“La possible guerra contra l'Iraq pertany al gènere dels conflictes hipòcrites”

molt diferent mostrar-se d'acord amb la guerra contra el nazisme, encara que va anar precedida de complicitats immorals conegudes per tothom, que justificar les innecessàries bombes atòmiques que els EUA van llançar sobre Hiroshima i Nagasaki al final de la II Guerra Mundial.

Em fa l'efecte, doncs, que la possible guerra contra l'Iraq pertany al gènere dels conflictes hipòcrites. I, a més, cada vegada és més impopular. No hi ha dia que no ens arribin notícies que la majoria de la gent se sent a disgust amb el servilisme dels seus governants davant Bush. A la Gran Bretanya, per exemple, la meitat dels ciutadans que van contestar una enquesta en aquest sentit així ho van manifestar. I és que la posició dels nord-americans i els seus aliats és d'un imperialisme (per què no anomenem les coses pel seu nom?), embolcallat d'un encès patriotisme, difícil de pair. Atacar l'Iraq amb l'argument que així s'acabarà el terrorisme islàmic és falsari, perquè l'Àrabia Saudita en té força més responsabilitat. Atacar-lo utilitzant els drets dels

kurds com a bandera és, decididament, repugnant, perquè, ni ara ni mai, els drets dels kurds ni de cap altra minoria nacional no han estat una bona excusa per ficar cullerada a Turquia, l'Iran, Rússia o la Xina, posem per cas.

El conflicte de Bush i Blair amb l'Iraq té altres connotacions. L'anomenada geopolítica del petroli és molt més determinant en l'actitud bèl·lica dels nord-americans i els britànics que cap altra consideració. Ni tan sols les morals o democràtiques, que no importen gaire. Ja va ser així durant la guerra del 1990, la de Bush pare, per bé que aleshores Saddam Hussein ho va posar fàcil, atesa la iniciativa que va prendre d'ocupar Kuwait. Guerra i economia, doncs, en aquest cas van més lligades que mai. Que l'esclat de la guerra contra l'Iraq provocarà dificultats en el normal abastament de petroli és un fet sabut, sobretot pels efectes que tindrà en altres estats productors de cru de l'àrea, però la guerra pretén, ai las!, una altra cosa. Es tracta, segons sembla, d'una disputa a alt nivell, agreujada pels conflictes regionals arreu on hi ha recursos energètics de primera necessitat, entre, d'una banda, França, Rússia i la Xina i, de l'altra, els EUA i la Gran Bretanya, per aconseguir el control de l'anomenada “el·lipse estratègica de l'energia” que va de la península Aràbiga fins a l'Àsia central. Els EUA, si m'és permès recordar-ho, que tenen les segones reserves de petroli més importants del món, volen fer-se amb els pous iraquians perquè l'Iraq és, rere els saudites, el segon productor d'or negre d'una zona on es concentra el 65% de les reserves mundials.

En fi, el desgavell que pot provocar aquesta guerra serà de proporcions considerables i, al capdavant, n'acabarem pagant les conseqüències tots plegats, fins i tot aquells que ara es mostren tan entusiastes a favor de Bush, Blair, Aznar i companyia.

Professor d'història contemporània de la Universitat de Barcelona